

Tản mạn

VỚI CÁC CON SỐ

QUYỀN THƯ (Tổng hợp)

Có lẽ không có gì tồn tại lâu đời và bền vững với thời gian như những con số. Những con số không chỉ đơn thuần là những đơn vị đếm không khan trong toán học mà còn gắn liền với các giá trị văn hóa vật thể lẫn phi vật thể, tồn tại xung quanh cuộc sống của một con người.

Số 1 – Số khởi nguồn

Số 1 là căn bản của mọi sự biến hóa, là con số khởi đầu, đem đến 1 sức sống mới cho mọi người. Đối với người Việt Nam, ngày 1 tháng 1 hằng năm là ngày Tết, là ngày hướng về nguồn cội cũng như khởi đầu cho những điều mới mẻ.

Trong tự nhiên, có sinh vật 1 sừng được coi là quý hiếm như tê giác 1 sừng. Trong toán học, số 1 là số khởi đầu của dãy số tự nhiên. Từ số 1 (đương nhiên là ghép với số 0) đã tạo ra một hệ nhị phân, cơ sở của công nghệ thông tin mang lại một cuộc cách mạng trong khoa học kỹ thuật.

Một, cũng có nghĩa là đơn, là duy nhất. Khi muốn nói về cái gì đó đơn độc lẻ loi, người ta nói "một...". "Trăng cũng lẻ, mặt trời cũng lẻ (Thơ viết ở biển – Hữu Thỉnh)". Duy nhất chỉ có 1 người mẹ, 1 người cha... để mà yêu thương, chỉ có 1 trái tim, 1 bộ óc... để mà suy nghĩ. Số 1 cũng có nghĩa là nhất, là chính yếu, là vị trí đầu tiên.

Số 2 – Con số của sự cân bằng

Con số 2 tượng trưng cho sự cân bằng, âm dương kết hợp, một cặp, một đôi, hạnh phúc (song hỷ). Cặp câu đối đồ may mắn thường được dán trước cổng chính trong dịp đầu năm mới. Trong giới tự nhiên ta gặp rất nhiều số 2. Cơ sở di truyền của tế bào là cặp nhiễm sắc thể, con người sinh ra có 2 tai, 2 mắt, 2 tay, 2 chân; có nhóm thực vật 2 lá mầm... Số 2 được thể hiện phổ biến trong sự phát triển sự vật: 2 mặt đối lập của một thể thống nhất.

Số 3 – Con số thần bí

Số 3 được con người cảm nhận rõ nhất là thiên-địa-nhân, mặt trăng-mặt trời-sao. Đó là những thực thể tồn tại trong vũ trụ bao la mà con người chưa khám phá hết những bí ẩn của nó. Trong thế giới lập thể, mỗi vật thể đều

xác định vị trí theo tọa độ không gian 3 chiều. Con số 3 được xem là con số vững chắc "vững như kiềng 3 chân".

Người xưa thường thể hiện các trạng thái, hình thể gắn liền với con số 3 như: 3 vị Phúc - Lộc - Thọ, tam thời (quá khứ - hiện tại - tương lai), tam bảo (Phật - Pháp - Tăng), tam vô lậu học (Giới - Định - Tuệ). Trong gia đình thường có 3 thế hệ.

Số 4 – Nhiều quan điểm

Trong trời đất có 4 mùa xuân, hạ, thu, đông; 4 thời: sớm, chiều, ngày, đêm; 4 phương: đông, tây, nam, bắc. Bốn cây tiêu biểu cho 4 mùa là mai,

lan, cúc, trúc. 4 yếu tố cấu tạo vũ trụ theo triết học phương tây là đất, khí, lửa, nước. Con người sinh ra có tứ chi, sống không tách rời 4 mùa, 4 thời, 4 phương trời đất.

Theo quan niệm xưa có tứ dân sĩ, nông, công, thương; có 4 nghề ngư, tiểu, canh, mộc; tứ đại đồng đường cha, con, cháu, chắt. Tứ bảo của trí thức là giấy, bút, mực, nghiên. Trong nghệ thuật có cầm, kỳ, thi, họa. Có tứ bất tử (thần, tiên, phật, thánh); tứ linh (long, ly, qui, phượng).

Số 4 là sự hình thành của hai đôi. Hai cặp hẳn phải tốt lành, thuận lợi nhưng trong cách phát âm tiếng Trung Quốc nó giống như chữ "tử" (chết). Người Trung Hoa thường không thích số 4. Khác với người Trung Quốc, người Hà Lan lại "chịu đựng" con số 4 vì trong tiếng Hà Lan, cách phát âm số 4 gần giống như phát âm chữ "vui mừng".

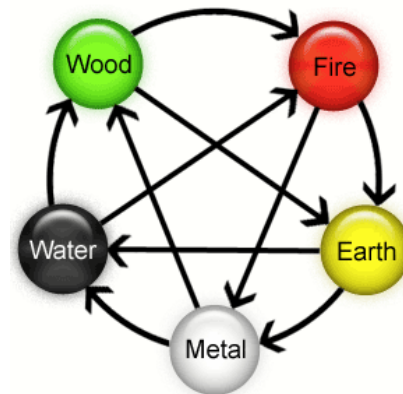
Số 5 – Số trung

Số 5 ở vị trí "trung" trong dãy số từ 1-9, có nghĩa không nhiều không ít, không nhanh không chậm, không lớn không nhỏ, không tốt không xấu...

Theo quan niệm triết học cổ đại Trung Quốc thì vạn vật do 5 yếu tố tạo nên. Trời đất có ngũ hành (kim, mộc, thủy, hỏa, thổ); người quân tử có ngũ đức (nhân, nghĩa, lễ, trí, tín); cuộc sống có ngũ phúc (phú, quý, thọ, Khang, ninh)... Trong binh khí cổ đại Trung Quốc có nhiều loại, nhưng người ta thường chọn 5 thứ đặc trưng: đao, kiếm, giáo, kích, cung. Nói về quân sự, người xưa chia việc chỉ huy ra cho

năm quân là: tả quân, hữu quân, tiền quân, hậu quân và trung quân.

Theo cách gọi của Đông y thì con người có ngũ tạng: tim, gan, lá lách, phổi, thận; có 5 giác quan là thị giác, thính giác, khứu giác, vị giác, xúc giác; có 5 loại ngũ cốc kê, đậu, ngô, lúa nếp, lúa tẻ. Ngũ quả gồm có các trái cây như: măng cầu, chùm sung, dứa tươi, đu đủ, xoài.

Khi loài người bắt đầu thu nhập những âm hưởng của thiên nhiên, tiếng chim hót thông reo, tiếng gió thoảng bên khe núi... cũng xếp thành ngũ âm là cung, thương, giốc, trụ, vũ. Khi tả về tài đánh đàn của Thúc Kiều, cụ Nguyễn Du đã viết: "Cung thương lầu bạc ngũ âm. Nghệ riêng ăn đứt hồ cầm một trương".

Số 6 – Sự bền vững của tự nhiên

Tinh thể kim loại tồn tại chủ yếu ở dạng tinh thể 6 mặt, hình thù lý tưởng của tinh thể thạch anh là tinh thể lăng trụ 6 mặt. Mùa đông, những tinh thể

tuyệt đều là những hình 6 góc rất đẹp. Tổ ong tự nhiên có 6 mặt, là hình thù có khoảng không gian rộng nhất, diện tích sử dụng lớn nhất và tiết kiệm vật liệu nhất. Ngoài ra lục giác còn được đánh giá là khối vững chãi nhất. Có thể nói tự nhiên chọn con số 6, lọc các hình dạng theo số 6 cho tiến trình chọn lọc tự nhiên để quá trình tiến hóa bền vững.

Số 7 – Số kỳ diệu

Có biết bao điều kỳ diệu về con số 7!

Theo quan niệm triết học phương Đông, số 7 là con số biểu trưng cho sự hoàn hảo của vũ trụ.

7 thiên thể mà mắt thường có thể nhìn thấy trong hệ mặt trời là mặt trời, mặt trăng, sao hỏa, sao thủy, sao mộc, sao kim, sao thổ. Bảy thiên thể này tương ứng với bảy ngày trong tuần.

Nước tinh khiết nhận giá trị là 7 trên thang đo độ pH. Bảy thứ quý báu (thất bảo) là vàng, bạc, lưu ly, pha lê, xà cừ, trân châu, mã não. Bảy công trình kiến trúc và điêu khắc được người xưa cho là vĩ đại nhất hợp lại thành danh sách "Bảy kỳ quan của thế giới cổ đại" gồm có: đại kim tự tháp Giza (Ai Cập) - kỳ quan duy nhất trong danh sách còn tồn tại đến ngày nay, vườn treo Babylon (Iraq), tượng thần Zeus ở Olympia (Hy Lạp), đền thờ nữ thần Artemis ở Ephesus (Thổ Nhĩ Kỳ), lăng mộ Mausolus ở Halicarnassus (Thổ Nhĩ Kỳ), tượng thần mặt trời Helios ở Rhodes (Hy Lạp), hải đăng Alexandria (Ai Cập). Âm nhạc có 7 nốt đô, rê, mi, fa, sol, la, si; cầu vồng có 7 sắc đỏ,

►► Muôn Màu Cuộc Sống

Bảy kỳ quan thế giới

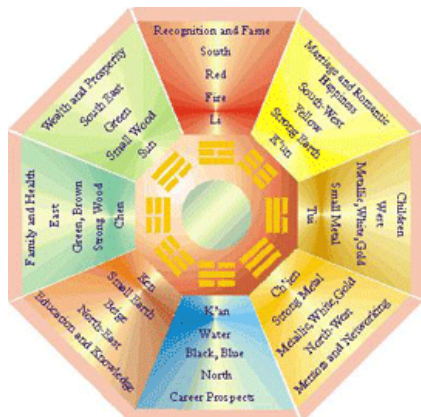
$$\begin{aligned} \sqrt{612220032} &= 6 + 1 + 2 + 2 + 2 + 0 + 0 + 3 + 2 \\ \sqrt{10460353203} &= 1 + 0 + 4 + 6 + 0 + 3 + 5 + 3 + 2 + 0 + 3 \\ \sqrt{27512614111} &= 2 + 7 + 5 + 1 + 2 + 6 + 1 + 4 + 1 + 1 + 1 \\ \sqrt{52523350144} &= 5 + 2 + 5 + 2 + 3 + 3 + 5 + 0 + 1 + 4 + 4 \\ \sqrt{271818611107} &= 2 + 7 + 1 + 8 + 1 + 8 + 6 + 1 + 1 + 1 + 0 + 7 \\ \sqrt{2207984167552} &= 2 + 2 + 0 + 7 + 9 + 8 + 4 + 1 + 6 + 7 + 5 + 5 + 2 \\ \sqrt{1174711139837} &= 1 + 1 + 7 + 4 + 7 + 1 + 1 + 1 + 3 + 9 + 8 + 3 + 7 \\ \sqrt{6722988818432} &= 6 + 7 + 2 + 2 + 9 + 8 + 8 + 8 + 1 + 8 + 4 + 3 + 2 \end{aligned}$$

Phép khai căn bậc 7 kỳ diệu

cam, vàng, lục, lam, chàm, tím. Như vậy, 7 là con số kỳ diệu, làm đẹp cho cả tự nhiên và làm đẹp cuộc sống con người.

Số 8 – 8 phương 8 mùa

Số 8 là con số quan trọng phản ánh

thế giới vật chất. Nổi bật nhất là về không gian và thời gian, là 8 phương và 8 mùa. 8 phương là đông, tây, nam, bắc, đông nam, tây nam, đông bắc, tây bắc; 8 mùa (8 tiết) là xuân hạ thu đông, xuân phân, hạ chí, thu phân, đông chí. Như vậy con số 8 là con số biểu đạt rõ và chi tiết không gian, thời gian và sự vận động của chúng.

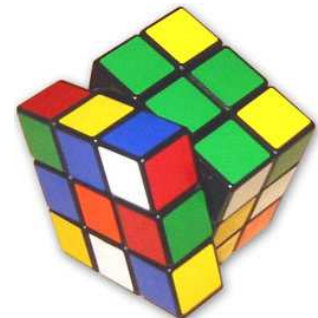
Số 9 – Sức mạnh và quyền uy

Từ xưa số 9 luôn được coi như là biểu trưng của quyền uy và sức mạnh. Ngai vua thường đặt trên 9 bậc, vua chúa thường cho đúc Cửu đỉnh để minh họa cho quyền lực của mình. Tất cả các đồ dùng trong cung đình đều dùng số 9 để đặt tên như Cửu Long Bồi (9 cột rồng), Cửu Đào Hồ (ấm 9 quả đào), Cửu Long Trụ (cột 9 rồng).

Trong dân gian số 9 được gán cho sự hoàn thiện đến mức dường như khó đạt: voi 9 ngà, gà 9 cựa, ngựa 9 hồng mao. Số 9 vẫn được coi là con số may mắn, đem lại nhiều điều tốt đẹp và trở thành một con số được người người ưa thích.

Để nói về ơn nghĩa của cha mẹ, người ta cũng dùng đến số 9. Đó chính là cửu tỵ cù lao, tức 9 chữ nói về công lao sinh thành của cha mẹ: sinh (sinh đẻ), cúc (nâng đỡ), dục (dạy dỗ), phủ (vuốt ve trìu mến), xúc (cho bú sữa), trưởng (nuôi cho khôn lớn), cố (trông nom), phục (ôm ấp), phúc (bảo vệ).

Nền văn hóa phương tây cũng ít nhiều dính dáng đến con số 9. Các thiên thần được chia thành 9 nhóm: Seraphes (thiên thần của tình yêu và ánh sáng), Cherubs (thiên thần của trí tuệ và sự khôn ngoan), Thrones (thiên thần của sức mạnh và cuộc sống), Dominations (thiên thần tự do), Principalities (thiên thần của kỷ ức và sự vĩnh hằng), Powers (thiên thần của

sứ thánh thiện), Vertues (thiên thần của sự khiêm nhường), Archangels (thiên thần phán xét), Ordinary angels (thiên thần của sự ngây thơ, trong trắng). Số 9 còn gợi nhớ đến các thiên tài âm nhạc cổ điển như Beethoven, Schubert, Dvorak, Vaughan Williams... Bản giao hưởng sau cùng mà họ sáng tác đều là bản giao hưởng số 9.

$$\begin{aligned} 0 \times 9 + 1 &= 1 \\ 1 \times 9 + 2 &= 11 \\ 12 \times 9 + 3 &= 111 \\ 123 \times 9 + 4 &= 1111 \\ 1234 \times 9 + 5 &= 11111 \\ 12345 \times 9 + 6 &= 111111 \\ 123456 \times 9 + 7 &= 1111111 \\ 1234567 \times 9 + 8 &= 11111111 \\ 12345678 \times 9 + 9 &= 111111111 \end{aligned}$$

Những phép tính thú vị với số 9